

INSTYTUT BIBLIOTEKOZNAWSTWA I INFORMACJI NAUKOWEJ - HISTORIA

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMCS jest placówką naukowo-dydaktyczną, w której zatrudnionych jest **20 pracowników naukowo-dydaktycznych**, w tym 2 profesorów tytularnych, 3 profesorów uczelnianych, 9 adiunktów w stopniu doktora oraz 6 asystentów. Wśród nich są przedstawiciele licznych specjalności, począwszy od zagadnień ściśle związanych z bibliotekarstwem, poprzez bibliografię i inne źródła informacji, informację naukową, czytelnictwo i komunikację społeczną, historię książki i bibliotek, teorię i metodologię bibliologii, edytorstwo oraz wiedzę o mediach, historię i teorię kultury, kulturę współczesną, zarządzanie informacją i wiedzą, a także problematykę dotyczącą roli oraz funkcji nowych mediów w funkcjonowaniu społeczeństwa wiedzy i informacji.

Studia bibliotekoznawcze w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej uruchomione zostały w 1974 r., w trybie zaocznym w Instytucie Filologii Polskiej na Wydziale Humanistycznym. W pierwszych latach funkcjonowania ich nazwa brzmiała Bibliotekoznawstwo i informacja naukowo-techniczna. Od roku 1977 funkcjonują również studia w trybie stacjonarnym, a od 1983 r. także Studium Podyplomowe. Kierownikiem studiów bibliotekoznawczych został **Prof. dr hab. Jan Gurba**. W 1975 r. kierunek ten został przeniesiony do Instytutu Historii UMCS. W latach 1977-2001 funkcję kierownika Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa sprawował **Prof. dr hab. Józef Szymański**.

W 2003 r., na podstawie Zarządzenia Nr 31/203 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Uniwersytetu, powołany został **samodzielny Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej**. Od tego czasu stanowisko Dyrektora obejmuje **Prof. dr hab. Maria Juda**, a nazwa kierunku ewoluowała do **Informacji naukowej i bibliotekoznawstwa**, co ukazuje rolę powyższych studiów w nowoczesnym kształceniu osób zawodowo zajmujących się wyszukiwaniem, gromadzeniem i udostępnianiem informacji naukowej.

Podczas studiów studenci powinni uczestniczyć w różnego rodzaju zajęciach, które mają na celu wskazanie im zakresu materiału poznawczego, metod pracy oraz metod badawczych w naukach bibliotekoznawczych, historycznych oraz informacji. W ostatecznym celu zmierzają one do przygotowania słuchacza, aby w sposób zadowalający mógł on napisać **pracę magisterską (lub licencjacką)** i uzyskać dyplom ukończenia studiów.

W realizacji procesu dydaktycznego oprócz pracowników naukowych zatrudnionych w macierzystym Instytucie biorą udział **pracownicy innych Instytutów**, jak również

bibliotekarze. Przedmioty filologiczne prowadzą pracownicy Instytutów filologicznych, natomiast pedagogikę, psychologię, socjologię, estetykę, etykę, historię sztuki wykładają pracownicy odpowiednich Instytutów z Wydziałów: Artystycznego, Pedagogiki i Psychologii oraz Filozofii i Socjologii. Pracownicy zajmujący się naukami pomocniczymi z Instytutu Historii prowadzą zajęcia z kodykologii, nauk pomocniczych bibliotekoznawstwa oraz przedmiotów fakultatywnych (konwersatoria i seminaria).

Problematyka badawcza poszczególnych zakładów obejmuje zarówno dotychczas realizowane w zespole badania, jak również badania projektowane do realizacji w przyszłości, które przyczynią się w efekcie do rozwoju Instytutu. Na tematykę prac naukowo-badawczych Instytutu, realizowanych w ramach działalności statutowej, składają się między innymi: kultura piśmiennicza w Polsce doby średniowiecza, dawna książka drukowana w systemie komunikacji społecznej XV-XVIII w., książka w procesie alfabetyzacji społeczeństwa staropolskiego, obieg książki w środowiskach lokalnych XVI-XVIII w., historia, teoria i metodyka polskich bibliografii specjalnych (dziedzinowych, osobowych, regionalnych), rola i znaczenie bibliografii w kontekście naukowym, kulturowym i społecznym, praktyka bibliograficzna - sporządzanie bibliografii specjalnych (osobowych, zagadnieniowych, lokalnych), edytorstwo naukowe (historyczne i filologiczne), podstawy redagowania książki i innych form przekazu. W kręgu zainteresowań pozostają również przekształcenia środowiska informacyjnego, zarządzanie informacją, organizacja i reprezentacja wiedzy, teoria i wykorzystanie języków informacyjno-wyszukiwawczych, w tym projektowanie tezaurusów i baz danych, zastosowania technologii komputerowych i teleinformatycznych, przemiany tradycyjnych form informacji (bibliografie, katalogi, nagrania dźwiękowe, dokumenty oglądowe, wydawnictwa informacyjne itd.) w zmieniającym się środowisku informacyjno-komunikacyjnym, przetwarzanie języka naturalnego, informacyjna obsługa nauki, teoria informacji. Badania obejmują ponadto zagadnienia: mediateki i infocentra w systemie komunikacji społecznej, infocentrum we wspólnocie lokalnej; organizacja i zarządzanie informacją edukacyjną, medialne techniki sterowania świadomością, media lokalne i sublokalne, historia mediów w Polsce (XIX-XXw.), media w świadomości społecznej. Istotne znaczenie mają badania odnoszące się do semiotyki przekazu informacji, lingwistycznego opisu informacji, zagadnień dotyczących języka kultury, języka prasy i reklamy, zagadnień komunikacji społecznej, książki i innych mediów w systemie komunikacji społecznej, społecznego obiegu książki i prasy, kultury czytelniczej i medialnej, współczesnego rynku książki, historii czytelnictwa, a także wpływu świadomości społecznej na powstawanie różnych koncepcji kultury, determinantów rozwoju kultury, zmian kulturowych w kontekście obowiązujących systemów wartości, relacji kultury współczesnej w odniesieniu do przeszłości, dziejów kultury od jej początków do czasów współczesnych, miejsca kultury

polskiej w kontekście dziedzictwa ogólnoludzkiego, roli książki i bibliotek w systemie kultury, kluczowych etapów rozwoju nauki w kontekście dziejów refleksji metanaukowej.

Realizowany **proces dydaktyczny** oparty jest na metodach tradycyjnie przyjętych: wykłady, konwersatoria, seminaria, ćwiczenia. Wymienione formy dotyczą zarówno przedmiotów obowiązkowych, jak i fakultatywnych. W zależności od roku studiów charakter zajęć zmienia się, przyjmując formy bardziej zaawansowane (np. przedmioty specjalistyczne, wykłady monograficzne, seminaria magisterskie). Obok tradycyjnych metod kształcenia, w procesie dydaktycznym wykorzystywany jest **sprzęt audio-wizualny i komputerowy**.

Od roku akademickiego 2005/06 oddano do użytku **nowy gmach Humanistyki**, w konsekwencji czego pracownicy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informatyki zajmują 16 pomieszczeń, w tym jedno z przeznaczeniem na sekretariat i 1 na gabinet dyrektora Instytutu. Prawie każdy pracownik na swoim stanowisku pracy posiada zestaw komputerowy z drukarką oraz połączeniem do sieci LAN. Dla celów dydaktycznych Instytut dysponuje 4 projektorami multimedialnymi oraz **nowocześnie wyposażonymi pracowniami komputerowymi**.